

вивчати нові навички спілкування. У пілотів завжди є відповідальність за життя та безпеку пасажирів. Тому формування і вдосконалення умінь професійного спілкування є необхідною частиною їхньої підготовки і розвитку для забезпечення якості авіаційних послуг і безпеки польотів в сучасному світі авіації.

Отже, формування умінь професійного спілкування у пілотів має першочергове значення для безпеки та ефективності авіаційних операцій. Пілоти повинні не лише володіти технічними навичками, але й бути здатними ефективно спілкуватися з іншими членами екіпажу, повітряним контролем, пасажирями та іншими стейкхолдерами. Професійне спілкування допомагає запобігати аваріям, приймати правильні рішення в надзвичайних ситуаціях і забезпечувати безпеку та комфорт пасажирів.

Для формування цих умінь пілоти проходять навчання, тренування та практику в симуляторах. Сучасна авіаційна галузь ставить перед пілотами нові виклики, і вони повинні бути готові до змін та вивчати нові навички спілкування.

Література

1. Тимченко С.В. Деякі особливості комунікативно-прагматичного аспекту англійського авіаційного радіотелефонного дискурсу. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Сер. Філологічні науки*. 2015. № 3. С. 44.

2. Bachman L.F., Palmer A. S. The Construct Validation of Some Components of Communicative Proficiency. *TESOL Quarterly*. 1982. Vol 16. № 3. P. 455.

3. Ковальчук І.В. Комунікативна компетентність як соціально-психологічна характеристика особистості. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Психологія і педагогіка*. 2010. Вип. № 15. С. 106.

УДК 341:347.82(043.2)

Ситнікова Д.С., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Олещенко В.Ю., к.н.держ.упр.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА У ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

У ХХІ столітті авіаперевезення стали одним із найпопулярніших, найшвидших і найкомфортніших видів транспорту. Велика частина

населення планети користується авіатранспортом, але через збройну агресію проти України, поширення пандемії COVID-19 та введення карантинних обмежень у світі кількість авіаперельотів значно скоротилася.

Сьогодні слово «імплементация» досить розпливчате. У довідковому варіанті термін розуміється переважно як внутрішньоправова діяльність, що здійснюється національними органами влади з метою виконання міжнародно-правових зобов'язань окремої держави. Але окрім практичного визнання, норми міжнародного авіаційного права мають також мати практичне застосування в авіаційних відносинах, а для цього воно має стати частиною авіаційного права України. Специфікація повинна бути сформульована таким чином, щоб вона була застосовна без будь-яких додаткових заходів. Тому правова система повинна створювати ефективні імплементацийні механізми та умови для забезпечення реалізації та практичного застосування норм міжнародного авіаційного права у сфері авіаційного права України. Одним із ключових пунктів Європейського плану дій для України є те, що він веде до поступової адаптації українських законів, норм і стандартів до права ЄС. Авіація, як один із основних видів сучасного транспорту, відіграє важливу роль у розвитку та зміцненні економічних, політичних та інших відносин між країнами. Починаючи з Декларації про національний суверенітет України, прийнятої 16 липня 1990 року, Україна визнавала перевагу визнаних міжнародно-правових норм, таких як авіаційне та інформаційне право, над внутрішніми нормами. Фундаментальні аспекти імплементаций міжнародних норм стали невід'ємною частиною науково-правового розвитку незалежних країн. Для регулювання відносин між національними юридичними особами важливо, щоб норми, викладені в міжнародних договорах, мали силу у внутрішньому праві. Відповідно до статті 51 Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Співтовариством (ЄС) та його державами-членами від 16 червня 1994 року Україна зобов'язується привести національне законодавство у відповідність до стандартів ЄС у окремих сферах. Без розвитку авіаційної галузі інтеграція України в Європу була б неможливою. Зараз транспортна система України не на 100% готова до перевезень в необхідному обсязі.

Основними компонентами міжнародного та національного авіаційного права є Чиказька конвенція 1944 року та Монреальська конвенція 1999 року. Вони формулюють уніфіковані міжнародні правила повітряного транспорту та вимагають адаптації

національних законів до їхніх стандартів, а також сприяють гармонізації правових норм у національних системах шляхом впровадження. У «Плані інтеграції України до Європейського Союзу», затвердженому Указом Президента України 14 вересня 2000 року, вперше з'явився термін «*acquis communautaire*», який згодом став основою всіх нормативних законів. Акти, пов'язані з адаптацією законодавства до європейських стандартів, а не вираз «законодавство ЄС». Термін «*communautaire*» має більшу глибину, оскільки він включає не лише нормативні акти ЄС, а й судові рішення (прецедентне право), правові принципи, правові доктрини та набуття правової культури ЄС.

Зокрема, дуже актуальним є питання національного правового регулювання діяльності більшості авіакомпаній, інформаційної безпеки в Україні та її відповідності міжнародним правовим стандартам. Через обмежену або відсутність фінансової підтримки з боку держави та збільшення частки недержавної власності на авіакомпанії деякі країни переглянули свою політику регулювання цивільної авіації в 1990-х роках і дійшли висновку, що принципи лібералізації необхідно застосовувати в авіаційній галузі. У питанні взаємодії між міжнародним правом і внутрішнім правом країни з системами загального права дотримуються дуалізму співвідношення між двома правовими системами.

Необхідно підкреслити, що коли країни із системами загального права інкорпорують міжнародне право у внутрішнє право, вони покладаються на судові прецеденти для забезпечення імплементації міжнародного права у своїх внутрішніх правових системах. У сфері українського авіаційного права імплементація міжнародних норм має здійснюватися через механізми державного примусу, які забезпечуватимуть виконання державою своїх міжнародних зобов'язань. Ефективне та безпечне використання повітряного простору, міжнародний транспорт і дотримання принципів і норм міжнародної діяльності в повітряному просторі залежать від того, наскільки впроваджуються примусові заходи.

Міжнародні договори – це інструменти, які використовуються в міжнародному повітряному праві для вирішення конфліктів між різними внутрішніми правовими нормами, що регулюють міжнародний повітряний транспорт. Відповідно до ст. 9 Конституції України 1996 року встановлено, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою, є частиною національного законодавства України. Це імплементація міжнародних норм за допомогою українського національного авіаційного права, тобто пряме прийняття, яке передбачає

запозичення норм міжнародного права національним законодавством.

Тому головним завданням вступу України до СОТ є приведення всієї законодавчої системи України до чинних принципів і норм міжнародного права. Але це передбачає не лише збільшення частки участі України в міжнародних організаціях та загальних міжнародних договорах у сфері авіації та інших правових сферах, у тому числі інформаційній, а й комплексну участь у міжнародних законодавчих процесах. Україні необхідно не лише інкорпорувати міжнародні договори у національне законодавство, а й активну участь держави у формуванні таких міжнародних договорів, правил, норм і стандартів.

Література

1. Раскалей М. Імплементация як засіб узгодження норм міжнародного та внутрішньодержавного права України. *Віче*. 2010. № 24. С. 12-13.

2. Батарчук І.І., Якимчук М.Ю. Актуальні проблеми правового регулювання повітряного простору (кордону) в міжнародному праві. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2021. № 29. С. 19–24.

3. Раскалей М. Імплементация норм міжнародного повітряного права – крок до ЄС та гарантована інформаційна безпека України. *Правова інформатика*. 2009. № 3 (23). С. 79-85.

4. Васильківський В.І., Шапенко Л.О. Імплементация норм міжнародного повітряного права в законодавство України. Всеукр. конф. молодих вчених та студентів «Аеро. Повітряне та космічне право» (Київ, 25-26 лист., 2022). Національний авіаційний університет. С. 23-25. URL: <https://conference.nau.edu.ua/index.php/AERO/AERO2013/paper/view/1676/1052> (дата звернення: 30.10.2023).

УДК 34:378.4(477-25)(043.2)

Сікун М.В., здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Головка С.Г., к.і.н., доцент

КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ГЕНІЙ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО

Ігор Сікорський – це всесвітньо відомий український авіаконструктор, який увійшов в історію авіації як автор перших у світі авіабудування багатомоторних літаків та гелікоптерів.